

Ett nytt försök gjordes efter den ordinarie kommunalstämman den 26 mars 1888. Kronofogden i Skara fögderi tyckte vid den långt utdragna utredningen att en poststation "i Östorp vore såväl för kommunens enskilda post, som för tjänsteförsändelsers snabbare befordran synnerligen önskvärd". Med hänvisning till kronofogdens yttrande hemställde landskansliet i Mariestad att ansökan skulle bifallas. Efter bedömning av olika alternativ för poststationens förläggning beslöt poststyrelsen att en poststation, förlagd till Håkesgården, skulle inrättas. Handlanden Frans Wilhelm Fredén blev föreståndare från den 1 juli 1889 med 100 kronor i årsarvode.

Genom att det ursprungliga förslaget om att lägga poststationen i Östorp förkastades, måste en postföringslinje inrättas mellan Östorp och handlandens affär, en postföring vars avgångstider anpassades till den passerande postföraren på linjen Skara-Vångaby-Vedum.

OM POSTEN I TRAKTEN AV SYNNERBY

MARUM

Poststationen i Vinköl blev en av de tidigaste som efter andra världskriget kunde ersättas med lantbrevbäring. Detta ägde rum med 1950 års utgång, då namnet raderades ut ur postanstaltsförteckningen. Den ursprungliga lantbrevbäringen hade inrättats mellan Skara och Vinköl via Simmabo, Marum och Ardala i juni 1900, i första hand för att ge bättre postservice åt Marums socken. Poststationen i Vinköl hade då hunnit flyttas från Hökegården vid kyrkan till Skattegården, som framgår av nedanstående tidtabell för lantbrevbäraren. Denne hade även funktionen som postförare till Vinköl och den lilla postlinjen mellan Östorp och Vinköl hade således upphört.

368.							
Skara—Vinköl.							
(Från den 2 juni 1900.)							
T. Th. L.	—	11,15	1,3	Skara postkontor	T. Th. L.	10,15 —	
				Simmabo			
				Marums kyrkoby			
				Ardala			
T. Th. L.	3,0	—		Vinköls poststation (Skattegården)	T. Th. L.	— 7,0	
Postföringen å linien ombesörjes af lantbrevbärare.							

Förord

På en relativt liten yta i norra delen av Skånings härad finns några orter som av olika skäl intar en ganska central ställning som exempel på Postens utveckling. I denna uppsats blir postgången under vissa skeden i bl a Synnerby, Skallmeja och Gerum behandlad.

Kronobrevbäringen upphör

I en proposition till 1873 års riksdag föreslogs att den skyldighet att befordra allmänna kungörelser samt brev och kallelser i tjänsteärenden m m, som under namnet kronobrevbäring var ålagd kronohemman, skattehemman och allmänna frälsehemman, skulle upphöra. Den ordinarie kronobrevbäringen skulle övertas av postverket.

Reformen förutsatte att många nya postgångar inrättades i Postens egen regi, något som genomfördes successivt under de närmast följande åren. Inom Skaraborgs län skedde förändringen i huvudsak med 1875 års ingång. Enbart inom Skara fögderi inrättades då tolv poststationer, fem kärrpostlinjer och tre gångpostlinjer, alla med postföring två gånger i veckan. De nya poststationerna skulle hållas öppna alla dagar med viss inskränkning på söndagar.

SYNNERBY

Till föreståndare för den nya poststationen i Synnerby antogs skolläraren Anders Johan Lundell. Posten kom till Synnerby med den kärrpostlinje som inrättades mellan Skara och Lidköping förbi Synnerby och Resville, där för övrigt också en poststation inrättades till kronobetjäningens bekvämlighet torde man kunna säga. Anders Andersson på Lidaholm fick kontraktet om skjutsen mellan Skara och Lidköping. Hans ersättning var kr 1:25 per mil.

Man skulle kunna tro att det var frid och fröjd när församlingsborna nu fick en egen poststation. Men det blev litet grus i maskineriet från början. En handfull korrespondenter skrev redan när omorganisationen blev känd, att de ville ha kvar sin post på Skara postkontor.

Däribland befann sig pensionerade överstelöjtnanten Jan Carl Kuylenstjerna i Kålltorp, löjtnanten N von Hofsten på Kilagården och kyrkoherden C Beckman i Synnerby.

Fyra andra sökande fick bifall med motiveringen att de redan höll sig med lösväskor på postkontoret i Skara. De tre nämnda fick däremot avslag. Kyrkoherde Beckman fick alltså finna sig i att gå till skolläraren för att hämta sin post. Han hade tidigare fått sin post genom den lösväska som socknen höll med postkontoret i Skara. Avsnittet om Gerum i slutet av denna uppsats redovisar bland annat att Jan Carl Kuylenstjerna blev föreståndare för poststationen i Gerum, förlagd till Kålltorp. Att han ville ha kvar postadressen Skara för sin egen personliga del torde bero på att han ville utnyttja möjligheten att genom bud få post oftare än två dagar i veckan, tisdagar och fredagar då postföraren mellan Håkantorps och Skara passerade hans gård i Kålltorp.

I ett cirkulär den 27 september 1875 infortrade poststyrelsen uppgifter om lönsamheten för de många nyinrättade poststationerna. Detta hälsades nog med tillfredsställelse av de flesta av de postmästare som vid tillkomsten av poststationer hade lidit inkomstförluster, t ex genom att lösväskor upphört. Även de till synes låga avgifterna för

Personaluppgift

för år 1875

från

Poststationen i *Synnerby*,
som f. n. lyder under *Skara Kongl.* postkontor.

Undertecknad poststationsföreståndare är född *17/6 31*:

antogs till e. o. tjänsteman vid Postverket

och förordnades till nu innehavande befattning *17/11 75 enligt Kontrakt. aft. 3/10 74*

är härifrutan

Postherde i Synnerby

och har förut, enligt förordnande den ..... varit poststations-

föreståndare i ..... under ..... år.

Synnerby den *30* *Mars* januari 1875

A. J. Lundell

expedition av sådana betydde en hel del för postförvaltarnas inkomster något som kan exemplifieras från olika håll. Så skrev till exempel postmästare Janne Lagerström i Växjö till poststyrelsen följande i remissärendet om en föreslagen poststation:

"Ehuru mina inkomster därigenom minskas med mera än 100 kronor per år, är jag skyldig tillstyrka såväl poststations som postsparbankkontors inrättande vid Söraby kyrka, vilken poststation torde böra benämnas Rottne".

Sådan uppenbar ärlighet var inte alltför vanlig och med mänsklig egoism som pådrivande kraft föreslogs efter poststyrelsens septembercirkulär år 1875 indragning av de dåligt lönsamma poststationerna nära nog till överdrift. Om poststationen i Synnerby skrev sålunda postmästare Sven Hollberg i Skara till poststyrelsen den 19 januari 1876 följande:

"Poststationen kan indragas, emedan avståndet härifrån endast är en mil, och kan postväska, som förr skett, hållas med Skara postkontor då posten ändock skall passera därförbi till och från Lidköping över Resville poststation; i socknen finnes kyrkoherde och några fjärdingsmän, vilka kunna bekomma sin post med den förstnämndes postväska mot någon ersättning därför".

Postmästaren visade också att uppbörden i Synnerby för hela år 1875 bara hade varit 229 kronor och antalet avgångna värdeförsändelser 62 stycken. Skollärare Lundells årsarvode var 200 kronor. Men det gick ju ihop sig efter den tidens sätt att kalkylera; från belöpande del av postföringskostnaderna bortsåg man. Poststyrelsen fäste intet avseende vid postmästare Hollbergs förslag att dra in poststationen i Synnerby.

Här kan parentetiskt inskjutas att Sven Hollbergs son Waldemar efterträdde honom på chefsstolen i Skara 1878 efter ett par år som postmästare i Mörby. Vakansen på det sistnämnda postkontoret gjorde att postmästaren i Emmaboda, Leonard Groth, äntligen kunde befrias från sitt ok. Hans lön i Emmaboda hade i förhållande till levnadsomkostnader m m varit så ringa att han själv bedömde sig som utfattig i ett brev till poststyrelsen den 22 januari 1879, när han plötsligt fått veta att han blivit transporterad till postkontoret i Mörby. Om det sällsamt strävsamma liv han fick föra i gränsområdet mellan Kalmar och Kronobergs län kan man läsa i boken "Berättelser från glesbygd - om post i Uppvidinge".

Postmästare Sven Hollbergs förslag att dra in poststationen i Synnerby fick inget gehör i poststyrelsen. Han hade för övrigt i samma brev den 19 januari 1876 även föreslagit poststationerna i Härjevad, Jungskola, Trässberg och Öttum till indragning.

Med underrättelse af Kungl. Poststyrelsen
Sveafvelde, den 23de Januari 1879. D. N.
8600, som jag från och med den 1de Februari 1879
är transporterad till fjärding med postväskan
till
i Mörby, äfvensom af postexpeditionen i
Emmaboda Skara indragas den 31de Januari 1879,
så vill jag medtänkt anse mig att
Kungl. Poststyrelsen: vilken upplysa hvarad jag,
för Februari Månad, egentligen uppläsa min
ordinarie lön, såsom i Emmaboda står
Mörby, ty från Emmaboda postexpeditionen
kan jag ej vara ledig från den 31de Januari
till den, när, som i förklarad till mina
olika uppgifter, så äro till dess, äfvensom
äro till dess till fjärding, hvarad jag
att bästa för kan vara i Mörby den
6de februari, och då har naturligtvis med den,
med, tillfärdnade uppläsa lönen för
denne Månad och jag i så fall bifogar
utan, hvilken jag tillåta sig följande, såsom,
ej har Eastad med utgå till.
Skulle nu fallet vara, så, att jag bifogar
utan löp för februari, emedan jag ej kan vara
både här, och der för samma tid, så får
jag hos Kungl. Poststyrelsen anhålla för uppläsa
olika ersättning för lön, af det allmänna
postmedel lönen finnes, när, med postexpeditionen
till.
Emmaboda postexpedition den 23de Januari 1879
L. Groth.

I samband med den följande översynen av postanordningarna när lantbrevbäring skulle införas låg det nära till hands att nu följa de förslag om indragning som inte vunnit gehör 1876. Vid ett sammanträde i Mariestad den 18 juni 1877 mellan företrädare för länsstyrelsen och postverket diskuterades de nyss nämnda stationerna tillsammans med 21 andra poststationer inom länet som var mer eller mindre på fallrepet. Härjevads- och Trässbergs-borna fick se sina poststationer indragna den 31 januari 1879 som en följd därav, men poststationen i Synnerby fick vara kvar och Anders Johan Lundell satt tryggt som skollärare och lokal postchef. När han avled den 30 september 1896 i 65 års ålder blev skolläraren Frans Gustaf Ahlstrand hans efterträdare.

Sett med den tidens ögon utvecklades poststationen gynnsamt. Ortens manuela växelstation fick till och med skötas av följande poststationsföreståndare. Sedan motortrafiken kunde utvecklas i allt större utsträckning efter andra världskriget befanns det lämpligt att låta Postens kunder betjänas med lantbrevbäring. Ändringen trädde i kraft med oktober månads ingång 1951 och sagan var all för posten i Synnerby.

Utdrag ur 1880 års postkarta efter indragning av poststationerna i Trässberg och Härjevad. De kraftiga heldragna linjerna markerar järnvägslinjer.

Lantbrevbäring

I maj 1942 hade lantbrevbäraren Karl Enok Andersson börjat cykla mellan Synnerby och Myran. Hans linje var vid starten elva kilometer lång och tre gånger i veckan betjänade han sina kunder med vanlig post och relativt begränsad värdeförmedling. När linjen definitivt reglerades år 1948 var den 13,8 kilometer lång och turtätheten hade ökat till sex i veckan.

En gående lantbrevbärare hade svarat för postdistribution mellan Synnerby och Rasegården i Skallmeja sedan 1900 efter en omorganisation i anslutning till att Västergötland-Göteborgs järnväg togs i bruk. Från 1918 var skomakaren L J Johnson kontraktsanställd på denna linje. Den övertogs i juli 1922 av hemmansägaresonen W F Berntson men drogs in fyra år senare. I stället fick Skallmeja socken sin post från juli 1926 genom åkande lantbrevbäring med vardagliga turer på den 25 kilometer långa linjen Kålltorp-Synnerby-Kålltorp, som hade postutväxling i Broholm 4,8 kilometer väster om Synnerby poststation. År 1928 lyckades Skallmeja-borna i sina ansträngningar att få bättre postförhållanden genom att ett postombud inrättades. Det var ett pilotfall, vilket redovisas kortfattat i det följande avsnittet om posten i Skallmeja. Där redovisas också skomakare Johnsons företrädare på lantbrevbäringen mellan Synnerby och Rasegården.

SKALLMEJA

Skallmeja var en av de församlingar som blev utan egen poststation när kronobrevbäringen upphörde i Skaraborgs län 1875. Känslan av styvmoderlig behandling medverkade till framställningar från de flesta av länets missgynnade socknar. I breven åberopades ofta ett riksdagsbeslut om att en poststation skulle inrättas i var socken, men man glömde brasklappen "där så behöves" i sina påpekanden.

Vid den ordinarie kommunalstämman med Skallmeja socken den 17 december 1894 beslöt man att hos poststyrelsen ansöka om att få en egen poststation. Postmästarna i Lidköping och Skara samt poststationsföreståndarna i Synnerby och Saleby fick yttra sig under remissbehandlingen. Av särskilt intresse är därvid det mer än två foliosidor långa yttrandet från poststationsföreståndare Lundell i Synnerby. Han inleder det med följande meningar:

"Då utlåtande blivit infordrat rörande en av Skallmeja kommun genom dess kommunalordförande gjord ansökan att få poststation inrättad i

Skallmeja får meddelas, att det både torde kunna anses betecknande samt väcka en billig förvåning, att vederbörande funnit tillståndigt alltigenom späcka sin ansökan med sanningslösa och vilseförande uppgifter. Det vill härav synas som om man antagit att ju längre och fullständigare man avviker från sanningens enkla väg desto säkrare uppnår man det åsyftade målet".

Kronofogden i Sjötuna ansåg, ehuru med mindre känslösamt ordsvall, att "något kännbarare behov av en poststations inrättande i Skallmeja ännu ej torde förefinnas", men postmästare Oskar Montell i Lidköping framkastade en förmodan, att en poststation i Skallmeja skulle bli till gagn för en del av Hasslösa socken. Detta betvivlade postmästare Johan Erik Eriksson i Skara, eftersom Hasslösa socken hämtade sin post vid Vinninga, "vilken poststation trafikeras flera gånger om dagen av järnvägståg, och där Hasslösa kommun har sin naturliga utfartsväg".

Postinspektör Otto Schütz i Göteborg, med flerårig erfarenhet av hur den stränge postmästaren Janne Lagerström i Växjö tacklade problemen, hemställde i sitt remissvar att framställningen inte skulle föranleda till någon åtgärd. Det blev också poststyrelsens beslut vid föredragning den 20 maj 1895.

Otto Schütz blev för övrigt utnämnd till postmästare i Växjö, när Janne Lagerström avled i februari 1901 i 59 års ålder. Men det var en utnämning på papperet, som stod sig under åren 1901-1909, då tjänsten i Växjö uppehölls på vakans. Under tiden anlätades Schütz på högre befattningar och blev 1909 utnämnd till postmästare i Helsingborg.

Naturligtvis gav man sig inte i Skallmeja när man blivit delgiven poststyrelsens beslut 1895 om avslag på framställningen om en poststation. Vid den ordinarie kommunalstämman den 27 december 1899 behandlades postfrågan på nytt. Den speglas i protokollets § 8. Man ville nu ha en poststation inrättad hos handlanden C A Mörk i Rasegården. Huvudskälet var att postföringslinjen genom Skallmeja socken, med vilken man kunnat sända och få löspost, skulle dras in vid det stundande sekelskiftet, då Västergötland-Göteborgs järnväg skulle tas i bruk för allmän trafik. Poststationsföreståndare Gustaf Ahlstrand i Synnerby ansåg att Skallmeja församling därigenom blev vanlottad och föreslog att lantbrevbäring skulle inrättas mellan Synnerby poststation och Rasegården. Till denna tanke anslöt sig postinspektör Otto Schütz och poststyrelsen beslöt i enlighet därmed. Arbetskarlen Gustaf Sjöholm från Elfvinggården i Skallmeja församling antogs till lantbrevbärare mot en ersättning av 48 öre per tur fram och åter.

195. II.

Synnerby—Skallmeja.

(Från den 1 maj 1900.)

T. Th. L.	—	2,0	} 0,5	Synnerby poststation	T. Th. L.	9,15	—	
				Molycke				
T. Th. L.	3,15	—		Skallmeja (Rasegården)	T. Th. L.	—	8,0	

Upprepade framställningar gjordes om att få en poststation i Skallmeja. Namnet kom inte in i postanstatsförteckningen, men en liten framgång kunde man ändå notera till sist. Genom en omorganisation utgick lantbrevbäringen med början i juli 1926 från Källtorp via Synnerby till Skallmeja med ett s k postutväxlingsställe i Broholm.

Ett stort antal ortsbör i Skallmeja gjorde i oktober 1927 en framställning till poststyrelsen om att få en poststation. Postdirektören i Göteborg skrev bl a följande i sitt remissvar den 11 januari 1928:

"Postdirektionen håller fortfarande före, att en poststation i Skallmeja icke är av verkligt behov. Däremot är det otvivelaktigt, att en av postverket bekostad stationär lantbrevbäring på platsen skulle vara till fördel och medföra större säkerhet i fråga om postens behandling än för närvarande, då posten omhändertages av en person, som icke iklätt sig några som helst förpliktelser varken mot allmänheten eller postverket".

I fortsättningen redovisade postdirektören en kontakt med en handlande i Broholm, som hade förklarat sig villig att ha hand om stationär lantbrevbäring mot 240 kronor i årsersättning. Det var den man som förmedlade post mellan sockenbör och den passerande lantbrevbäraren. Postdirektören ansåg att begärda 240 kronor var för mycket och utbad sig poststyrelsens beslut om att få inrätta stationär lantbrevbäring i Skallmeja mot ersättning av 120 kronor per år.

Bemyndigandet gavs i ett beslut av poststyrelsen den 9 februari 1928 och innebar också att postdirektionen skulle sända en avskrift till poststyrelsen av det blivande avtalet och av de särskilda föreskrifter som skulle "utfärdas rörande ifrågavarande postanordning".

Postdirektionen råkade därmed i beråd och skrev den 28 februari till poststyrelsen med begäran att poststyrelsen skulle utfärda erforderliga avtalsblanketter och föreskrifter. Detta berodde på att någon stationär lantbrevbäring dittills inte hade inrättats inom västra postdistriktet. Visserligen hade poststyrelsen i december 1927 medgett att sådan lantbrevbäring fick anordnas på Köpstadsö i Göteborgs södra skärgård, men den hade inte kommit till stånd. Den vidtalade personen

hade nämligen senare förklarat sig icke villig att åta sig arbetet som stationär lantbrevbärare.

Eftersom stationära lantbrevbärningar nu var planerade på olika håll i landet ansåg postdirektionen i Göteborg det vara mindre lämpligt att föreskrifter utfärdades av postdirektörer eller postmästare, eftersom sådana föreskrifter kunde komma att bli avfattade ganska olika. Det fanns av poststyrelsen fastställda blanketter till avtal och föreskrifter för poststationsföreståndare, lådbrevbärare och lantbrevbärare, vilket medverkade till enhetlighet över hela landet. I avvaktan på poststyrelsens beslut ansåg sig postdirektionen inte böra upprätta avtal om den beslutade stationära lantbrevbärningen i Skallmeja. Men poststyrelsen ville "med fastställandet av dylika blanketter och föreskrifter tills vidare anstå intill dess större erfarenhet vunnits rörande ifrågavarande postanordnings lämplighet". Med det beskedet från poststyrelsen måste postdirektionen i Göteborg alltså gå till handling. En kopia av beskedet sändes för övrigt till landets övriga postdirektioner för kännedom. Till beslutet fogades också två promemorior, uppgjorda i december 1927 av postdirektionerna i södra och östra distriktet, avseende verksamheten vid landets primörer när det gäller stationär lantbrevbärning. Den ena avsåg Örne som fick utväxla post med poststationen i Odensjö och den andra Eldtomta, som fick utväxla post med postexpeditionen i Tumba.

Promemorian från södra distriktet använde i föreskrifterna beteckningen postombud, medan östra distriktet höll sig till termen stationär lantbrevbärning. Det blev södra distriktets term som snart nog kom att tillämpas för alla stationära lantbrevbärningar som reelltvis snart växte upp på mindre orter runt om i landet.

Atskilliga postombud byttes senare ut mot poststationer efter hand som trafikunderlaget ökade medan andra kunde dras in i takt med att lantbrevbärningen gjordes mera effektiv. Sedan man i början av 1970-talet introducerat ännu en form för "fast postanordning" kunde vissa postombud bytas ut mot den nya formen med beteckningen postställe.

Skallmeja går emellertid till historien som västra postdistriktets första postombud. Det fick dock aldrig sådan omsättning att den kunde motivera någon statushöjning.

GERUM

När ansvaret för kronobrevbärningen övertogs av postverket i Skaraborgs län med 1875 års ingång inrättades bl a en poststation i Öttum. Därifrån organiserades en gångpost med två turer i veckan till Gerum med Jonas Carlsson i Stora Flata som postförare. Han fick 75 öre per mil i ersättning, vilket någorlunda motsvarar den tidens genomsnittliga ersättning till gångpostförare.

I Gerum inrättades en poststation utmed postföringslinjen Håkantorps-Skara med förre överstelöjtnanten Jan Carl Kuylentstjerna som föreståndare. Han fick 200 kronor i årsarvode, en ersättning som blev oförändrad när befattningen efter hans död i november 1880 övertogs av löjtnanten Nils Erik Wilhelm Kuylentstjerna.

Kuylentstjernas bostad och därmed också poststationen låg i Källtorp helt nära den plats där järnvägsstationen uppfördes, när Västergötland - Göteborgs järnväg byggdes. Gerums poststations roll som transitpoststation upphörde med järnvägens tillkomst eftersom posten till Öttum nu inte bars från Gerum utan från järnvägsstationen i Öttum till poststationen där, som inte förenades med järnvägen. Landsvägspostföringen från Håkantorps till Skara ändrades också och många andra justeringar vidtogs. En månad efter den stora omorganisationen eller den 1 februari 1900 flyttades också Öttums poststation till järnvägen och förre skolläraren Johan Lindberg fick överlämna postens inventarier till Peder Georg Kallhauge som var anställd av järnvägen. Med skiftande öden och under olika föreståndare blev poststationen i Källtorp kvar till utgången av oktober 1967, då effektiv lantbrevbärning gjorde det möjligt att ge postkunderna i området en fullgod ersättningservice.

				Håkantorps—Skara.					
T. F.	—	9,0	f. m.		<i>Håkantorps</i> poststation.....	M. Th.	5,45	—	e. m.
T. F.	10,45	11,0	f. m.	1,4	<i>Jungskola</i> poststation.....	M. Th.	3,45	4,0	e. m.
T. F.	12,15	12,30	e. m.	1,0	<i>Gerums</i> poststation (Källtorp)	M. Th.	2,15	2,30	e. m.
T. F.	1,0	1,0	e. m.	0,4	Flata.....	M. Th.	1,45	1,45	e. m.
T. F.	1,45	—	e. m.	0,5	<i>Skara</i> postkontor.....	M. Th.	—	1,0	e. m.
				3,4					
				Gerum—Öttum.					
				(Gångpost.)					
M. Th.	—	3,0	e. m.		<i>Gerums</i> poststation (Källtorp)	T. F.	12,0	—	midd.
M. Th.	6,0	—	e. m.	1,1	<i>Öttums</i> poststation.....	T. F.	—	9,0	f. m.

Dessa tidtabeller gällde från augusti 1878

ARDALA

"Då behovet av daglig postgång härstädes alltmera gör sig kännbart anhålla undertecknade vördsammast att Kgl Generalpoststyrelsen ville taga under övervägande huruvida icke en poststation kunde bli förlagd vid Ardala hållplats å Västergötland-Göteborgs järnväg".

Så började ett brev till poststyrelsen den 15 augusti 1901, undertecknat av 16 personer med Olof Carlander i Blombacka som första namn. Sökandena framhöll bland annat att en poststation vid Ardala med daglig postgång skulle bli "av betydelse för delar av såväl Marums, Gerums, Vinköls som Synnerby socknar".

Sökandena fick posten via lantbrevbäringslinjen Skara-Vinköl på eftermiddagen tre gånger i veckan. Tf postmästare Per Fredrik Björkman i Skara ansåg att traktens behov av postgång var tillräckligt tillgodosett genom lantbrevbärningen och påvisade att avståndet till postkontoret i Skara var blott 8 km, till Kålltorps poststation 3 km och till Vinköls poststation 5 km. Han ville emellertid inte motsätta sig en poststation i Ardala om lantbrevbärningen Skara-Vinköl samtidigt drogs in och posten till Vinköl befordrades med gångbud från Ardala. Han utarbetade ett konkret förslag till omreglering av postföring i området som han avslutningsvis angav som en förutsättning för att kunna tillstyrka att en poststation inrättades vid hållplatsen i Ardala.

Trafikchefen vid Västergötland-Göteborgs järnvägsaktiebolag uppgav emellertid på postinspektionens förfrågan att bolaget inte ville medge att någon poststation inrättades på järnvägens område i Ardala och med hänsyn därtill ansåg poststyrelsen vid föredragning den 29 november 1901 att ärendet inte borde föranleda till vidare åtgärd.

Den 1 augusti 1905 daterades en ny ansökan "sedan under hand erhållits kunskap om att järnvägsstyrelsen ej nu skulle ställa sig avvisande mot en sådan anordning".

Postinspektör Otto Schütz fann emellertid vid kontakt med järnvägsbolaget att det skulle röra sig om vissa extra omkostnader. Järnvägen ville nämligen ha kompensation för ändrad personaluppsättning. Hållplatsens föreståndare var tillika banvakt och kunde inte användas som sådan om han "tillförbands" att också handlägga postgöromål. Med denna information beslöt poststyrelsen den 26 september 1905 att inte bifalla framställningen.

Långt senare skulle Ardala ändå få en "fast postanordning". Ett postombud inrättades den 1 november 1967 i samband med omreglering av postdistributionen. Det statushöjdes till ett postställe den 1 december 1975 och var i denna egenskap i funktion till och med den 25 november 1978.

VINKÖL

Gerums församling gränsar i söder till Vinköls församling. Det var en av de förhållandevis många socknar som inte fick någon egen poststation när kronobrevbärningen upphörde i Skaraborgs län. Det tyckte man naturligtvis var orättvist och gjorde flera försök att få det hela tillrättat.

Ett sådant försök noterar man i protokollet vid den ordinarie kommunalstämman i kommunalrummet den 30 december 1886. § 4 bekräftar att man ville ha en poststation "i Östorp, intill vilken plats posten från Skara till Vedum passerar 2 gånger fram och åter i veckan".

Vid den följande remissbehandlingen ansåg poststationsföreståndare Kuylenstjerna i Gerum att begäran var ganska befogad. Däremot ansåg sig poststationsföreståndare Herbert Andersson i Vångaby "plikttig att avstyrka Vinköls ansökan". Hans motiv var att "inrättande av en poststation, så nära invid Vångaby poststation synes bli en för Kungl. Poststyrelsen ökad utgift, som näppeligen kan genom de till och från kommunen genom poster gående brev och försändelser betäcka hälften till avlöningen åt en poststationsföreståndare".

Även postmästare Waldemar Hollberg i Skara avstyrkte framställningen och vid föredragning den 17 februari 1887 ansåg poststyrelsen att den ej kunde bifallas.